

Lo Somaient

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Diumenge 18 de Juny de 1899

Núm. 3.922

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mollore, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.
En provincias trimestre.
Extranjero y Ultramar.
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continúades curacions y d'una acceptació general, son des millors probas pera demostrar que

La que paga més

XAROP SERRA

contribució de la pro-

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classe de...

TOS

vincia.

Espartachs d'

Argenteuil

Se 'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBUS, carrer de Vilá (Bou, num. 12).

Costums tipics de Reus

— II —

La «Verbenas» de Sant Joan.—Sortidas al camp

La «verbenas» de Sant Joan se celebra desde temps immemorial. Vé a ser una festa general de tots os barris y s' acostuma a fer lo mateix, que descriuam en l' article anterior.
Avans casi en tots los carrers de Reus se feyan fogueradas y s' veyan molt concorreguts, no obstant la festa s' feya en os hortets situats en los barris extremes. Sos propietaris tenian molt de gust en engalanarlos y en iluminarlos ab grasos ois ó fanals de paper, que allavors ja s' coneixien a Reus y fins a en la fabrica, gracias a la que s' ord' enen temps dels realistas, manan que tothom que após a las nits peis carrers portés un fanalet perque se li pogués veure la cara y coneixer, y com que allavors la gent no podia gastarse cuatre ó sis ras per un fanal de llumina, y vridre se valian dels de paper que resultavan més econòmichs. Allí s' reunian molt de gent y s' divertian d' alló més ab bromas més ó menos innocents, mullantse los uns als altres al tocar las dotze, y ballant algun que altre ball al so d' una guitarra. Quan se cançavan se n' anavan cap a la «Boca de la mina» y allí continuavan la ga zara, haventhi to sovint joves atrevits que s' banyaven, malgrat no ser encara temps propi, a la «Bassa de moia» tocantne fatalis conseqüencias y arrepregant fortis malalties que algun cop los hi costava la mort.

Avuy poch més ó menos se fa el mateix. La afició a las fogueradas no es tanta com allavors. Lo fort de la festa, també es, en los hortets que s' h' n convertit en societat de joves que hi ballan to as las festes del any. L' adorno dels mateixos es avuy molt més esplendit, impera molt lo luxo; en loch dels gasolets d' oli avuy s' hi venhen focos ó éctrichs; lo ball en el loch de guitarra s' toca ab música, y a més hi ha la innovació dels fanals artificials, si bé en aquests lo els los disparen ab tota forma, convenientment clavats en un pal de manera que no pugan causar dany. Los hortets en tal dia se venhen visitats per una munió de gent que 's va seguint d' un a un com si seguissin monuments al dia del dijous Sant.

La «Boca de la mina» y la «Bassa nova» també s' veuhen concorregudíssimas y s' hi fa molta broma, sent molta la gent que ja van a celebrar la «verbenas» al maset, per quia mo in desde qual se volterrat s' oira un espectacle magnífich. En la foscor de la nit se veu arreu la resplandor de las fogueradas tinentes tot d' un tó rogench que reflecta en los nuvols de fum que s' forman y que s' van entayrant cel amunt poch a poch, produhint un efecte fantástich, una visió estranya, com un atotéosis de teatro y entre mitj de tot aixó mutuat d' cohe s' que s' aixecan de totes parts llensant estols de foch com si cayguessin es els. La festa dels masets també resulta molt animada; se reuneixen tres ó quatre familias, y ballan, cantan, riuhén, menjan coca (aixó es indispensable) divertintse d' aó més y aixís passan la nit.

Al endemà al poble no hi queda ni gat (com dihem nosaltres); tothom va al maset y a aquil que no té maset li serveixen de casa las brancas d' un garrófer. Tothom va al camp a donar vida y animació a nostre hermsos terme é cant de propis y estranyis, a aquell camp en verdós que apar estigui sembrat de margaridoyas que no altre cosa semban las blancas casetas arreu escapadas sobressortint d' aquella verdor santosa, negrencia, y allí la gent passa el dia assaborint los pahers que natura proporciona, oblidant to trsbats de ciutat, donant esbarjo a son ánima y son cóis que s' ven tapat durant tota la setmana ab la honrosa bruseta b'uta d' oli de máquina, y respirant ayre pur en loch del haf de fabrica.

No es en aquest dia solament que la gent va al camp, el dia de «Pascua florida», que hi van a menjar la tradicional mona; després per la «Ascensió», per l' altre Pascua per «Sant Joan», per la «Mare de Deu d' Agost» y la última es per la de Setembre. Aquestas son las diadas que la tradició ó la costum marcan y que hi van, se pot ben dir, tots los «ganxets». Després cada festa d' istiu son molta la gent que també hi van. A Reus es una afició ó costum que domina y s' comprén, porque allí a més de construir las edicions del camp, se divertixen d' a lo més; se reuneixen la gent de tres ó quatre masets en un que hi hagi un bon «xafaj» y allí ballan al so d' un acordeón, cantan y fan variis cohe dels que ls castelans ne dinhen de «prendas», se es cas que hi hagi gent jove.

Dono b' una d' aquestas diadas estares per nos tres so itaris carrers per allí al cap-lart contemplant la gent que ve a colledas del camp cantant ab veu ja enrogallada cansons de la terra.

Quan a Reus treballavan los valers (teixidors) que era l' ofeg que més dominava y que per consegüent corrian més diners, tenian aquests la costum d' anar tot sovint a fer lo «suquet» com als deyan, al maset y principalment al diluns a la tarde, se veyan nu titut de colletas ab los seus farcellets que anavan al camp a fer, quan menos li esguerdada com doyan uns ó un baren de xava com deyan altres.

Avuy aquest costum que s' feu molt popular y que fen esclamar a molta gent que Reus era la terra dels «suquets», s' ha perdut casi per complet, porque han desaparegut los valers, que eren los héroes d' aquestas barenadas, baix o pes acaparador de las maquinas, y perduda la feyna dels valers perdut io pa y l' alegría de moltas familias.

FRER CAVALLE.

A un segador

Esmols bé la fals,
que ségui foras;
que 'l blat, com no es pron rós,
l' acer amósca.

Esmola l' efals bé,
que porta pressa
lo sega 'l blat arrán...
¡Fés bona ségal!

La fals esmola molt
y no 't destorbis;
asmola y séra arrén
y no t' amolis.

Esmola, segador,
que 'l segar tarda;
puig convé promote fer
bon munt de garbas.

Séga fort sens' parar,
que 'l Sol ja pica.
L' any que vé, si a Deu plau,
ja será molt més grossa la collita.

J. BARBANY.

Intims

A...

En mon cor llegeixo les paraules que m' digneres quand roja com una rosa me confessares que m' estimaves, molt.

Jo voldria morir junt am tú, voldria morir plegats

esguardantnos, que'l derrer esguard se gellés nostra vida i nuestro derrer bes firmés nostro amor... ¡Voldria tots dos en una mateixa caixa descompondre un omepepi abroscat, podrie nos i qu' una sola creu merques la fita de la nostra existencia, ¡muertras el nos tres animas com coloms peñejant se de goig volassint per l' ample cel.

MICHAEL V. BARINA.

De tu molt clar tant sois recorde vide meva ¡ail recorde tant sol, ton front guarnit per los ulls de verge...

Després somniant plae incensament imaginant un paradís, recorde clar com veig els solg por debis... ¡ail los llebis que no sé com sont, perquame Machai besat encare, ¡ail que no 's besí frets... morts...

HORTENS GUELL.

Madrid Juny 1899.

Instantània de nit

Volen que 's digni lo que es un anteloque cas!
Un estel que cau, es, per un infelicitat, un instant que 'l lumina 'l cel de son berrallit que es coltura s' enfonça vers l' abim de ses desenganyes.

Un estel que cau, es, per un caotiu, un desastjer de ses penes. Quan s' escapa una plágrima d' anyoranca de sos ulls, se converteix en un estelot que corre... corre en bnca dels sérs ayats, per qui está vesada.

Un estel que cau, es, per una vida jove, lo átnima del que fou son dolc company de goigs i Aristocrata, que rellicant del cel, se fón avens d' arribera de llavis d' ella.

Un estel que cau, es, per un plany d' un home desgraciat, l' anyoranca d' un cautiu, lo del d' una vida que estimava y i dentell d' una entrada que sols l' imaginari la té extromis mon car...

FRANCISC CUBELLS.

Reus Juny 1899.

En l' últim viatge

en este mundo traidor
todo es segun el calor
del cristal con que se mira.

¡Hont ves Enrich tant de pressa
ab eix traje, tant mudat?
—A un entierro de gran pompa
y m' crech jo que faré tart.

—Es potsé un amich un jove?
—Mes que men ho es del papá;
mes per ró, ja li tocava...
¡era un vell de cinquante anys!

—Ja ho veus. Atrós, poch a poch,
diu que tots hi hem d' arribar,
avuy pel pobre Geroni,
per tú, ó jo, potsé demé.

—Es vritat, pero es sensible
—lo morien aquesta edat;
¡cinquante anys! ¡Escar se s' jove!
—Son los nostres, Marcia.

—Ah aixó, amich Altimira,
en aquest mon de tropalls,
som més joves, ó més vells,
segons en l' edat que s' mira.

LUIS NATAS y CARRÉ.

queda exposat al públich en la Secretaria municipal per lo plasso de 15 dias á contar desde la fetxa de la inserció del present anunci, de conformitat á lo vingut en l' article 146 de la vigent lley Municipal.
Reus 17 de Juny de 1899.—L' Alcalde, Joseph Maria Borrás.

El Olimpo

Se posa en coneixement dels senyors socis que l' pròxim diumenge 18 del corrent, de dos quarts de 4 à las 5 de la tarde tindran efecte las eleccions de segona convocatoria para la renovació dels càrrechs que resultan vacants de la Junta de Govern.
Reus 17 Juny 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, Anton Ginestà.

La Palma

En cumpliment al article 14 del reglament d' aquesta Societat se convoca als senyors socis á la reunió general ordinaria que tindrà efecte de 3 à 5 de la tarde del pròxim diumenge dia 18 del actual, al objecte procedir á l' elecció para la renovació dels càrrechs que resultin vacants de la Junta de Govern; així com para l' examen de comptes.

Registre civil

del dia 16 de Juny 1899

Naixements

Anton Sancho Balanza, de March y Magdalena.— Joseph Franquesa Llorba, de Francisco y Rosa.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Mario Martí Amorós, Presó, 31.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant March.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Avuy a las set del matí u d' á huch la Comunió general para 'ls congregants de Sant Lluís Gonzaga, y á las sis de la tarde la Novena en honor del mateix Sant en la que predicarà lo Rvmt. P. Joseph Videllet de la Companyia de Jesús.

En los dias de treball seguirá dita Novena á dos quarts de vuyt de la tarde.

Sant de demà.—Sant Gervasi.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 16

De Valencia v. Cervantes, de 296 ts., ab efectes, consignat á D. Joseph M. Ricomá.

De Sant Carlos de la Rapita en un dia llaut Joven Pepe, de 18 ts., ab sal, consignat á D. Joan Mallol.

Despatxadas

Pera Certe (via de Barcelona), v. Amalia, ab vi.
Pera Civitavechia llaut Santa Maria, en lastre.
Pera Barcelona polacra Federico, ab tránzit.
Pera Barcelona v. Cervantes, ab tránzit.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	62.25	Aduanas	91.
Exterior		Norts	51.25
Amortisable		Fransas	41.90
Cubas 1896	68.37	Filipinas	12.50
Cubas 1890	59.37	Obs. 6 0/0 Fransa	83.
Exterior París	63.60	Id. 3 0/0	42.75
GIROS			
París	22.75	Londres	30.90

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	62.25	Cubas del 86	68.31
Orenses	12.50	Cubas del 90	59.31
S. Juan		Aduanas	
Norts	51.40	Ob. 5 0/0 Almensa	83.25
Fransas	42.20	Id. 3 0/0 Fransa	
Filipinas	77.50		
PARIS			
Exterior	65.50	Norts	
GIROS			
París	22.75	Londres	30.90

Se reben ordres para operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tots classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tota los paisos.

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de fixar preus inverosímils al fluit

Réotrich, que en plasso més ó menes llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest scort del Gas Reusense donarà com á immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprehentho aixis nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant á cap en aquestos moments á fi de servir en breu plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y á las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» fixa á sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d' alumbrat eléctrich, nostra Societat establirà para 'ls seus abonats los preus següents:

Una lámpara incandescent de 5 bujias	1'25
“ “ “ de 10 “	1'75
“ “ “ de 16 “	2'50
“ “ “ de 25 “	3'75
Preu del kilowat, hora.	0'50

En quant á las instalaciones se fan desde avuy en iguals condicions que l' altra empresa.

Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temem, se 'ns porta á la lloyta, á ella aném ab la tranquilidad del qui no la ha provocat devent solzament per una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.
Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

Academia Mercantil

CARRER DE SANTA ANA NÚM. 9

dirigida per

D. LOUIS ROUGET

S' ensenyarán per un método facilisim los idiomas FRANCÉS é INGLÉS Aixís mateix se donarán lliçons de CALCUL MERCANTIL, TENEDORIA DE LLIBRES, REFORMA DE LLETRA y DIBUIX INDUSTRIAL Tot á preus reduhíssims

Horas de classe: de las 8 del matí á la una de la tarde y de las 3 de la tarde á las 7 de la nit.

Clases especiales de FRANCÉS de 8 á 9 de la nit á TRES PESETAS AL MES.

Tambe hi ha classes especiales para senyoretas.

Gas Reusense

Alumbrat eléctrich

Establert ja 'l servey del alumbrat eléctrich, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta á la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, á saber:

Una lámpara incandescent de 5 bujias,	possetas 1'25 al mes.
> > > de 10 >	> > 1'75 al >
> > > de 16 >	> > 2'50 al >
> > > de 25 >	> > 3'75 al >

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d' una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) possetas 0'50.

Així mateix continuarà practicant gratuitamente las instalaciones particulars.

Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

Singles 12

REUS.

LLIBRERIA

REUS

Cumplert assortit d' objectes d' escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.—Singles, 12.—Reus.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará foras motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continu á la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran llumiosa, esca y reduhit y facilisim man-ig, ventatjas difícils d' ab esir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian á voluntat, las velocitats mínimas á máximas.

Los gastos d' oli para son engrassament y sos desgasta, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra Reusense, LO DIRECTOR.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Telegramas

Madrid 17.

En la sessió del Senat lo general Primo de Rivera ha dit contestant al comte de las Almenas:

«Creu lo lladre que tots son de la seva condició». Lo president li prega que retiri la frase.

Diu l' orador que retira la frase, pero no'l concepte. Lo comte de las Almenas (en tó despreciatiu): M'es indiferent.

Parla 'l general Weyler para defensar sa gestió. Lo general Correa lo segueix en l' ús de la paraula y diu que anirà ab gust á la barra sempre que 'l comte de las Almenas respongui ab lo seu cap de las acusacions que li ha dirigit.

Intervé en lo debat lo general Polavieja qui 's defensa dels càrrechs que contra ell ha formulat lo comte de las Almenas.

Lo general Azcárraga protesta de que s' hagi dit que 'l envió á Filipinas del general Primo de Rivera era para desacreditar la política del general Polavieja.

—Lo Govern sembla trobarse molt preocupat per la aprehensió d' armas que s' ha realiat en lo Nort.

Los carlistas se mostren molt envalentonats.

—Un despaig d' origen yanqui diu que 'ls partidaris del general Luna han assassinat á Aguineldo.

—Es molt comentada una frase que s' atribueix al general Blance dihent que l' únich que sent es no haverse sublevat á Cuba.

—Avuy han visitat á la Reyna los comissionats de la Diputació provincial de Barcelona.

—S' ha firmat un Real decret reduhint al 5 per 100 lo tipo del interés legal.

—Washington.—Lo general Otis ha telegrafiat al Govern confirmant la mort del cebeolla Luna.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Llibre Important CARTILLA RÚSTICA PER US DELS PLANTADORS

DE Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots les pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donar compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troben explicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cap americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alseda dels cepes y manera de cuidarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc; segun d'altres no menys importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuidados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctics e inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugua compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 100 páginas en bon paper y clara impressió, encuadernat a la holandesa y s ven en aquesta impremta, al preu de UNA PESSETA.

ACREDITADAS ESPECIALITATS DE CANALDA PREMIADAS AB MEDALLA D'OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agrícola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concours international de Saint-Gilles y gran Dipoma d'honor, any 1892 y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1893.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

para teñir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermojeja, rejuveneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts pera recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, per blancs que estiguin.

AMPOLLA 2 PESSETAS

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juny de 1899

Linea directa pera l' Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Juny directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y ràpit vapor francés

ITALIE

LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Juny lo vapor *Provence*
lo dia 27 de " " *Aquitaine*

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

INSTITUT VACUNÓGENO SUIS LAUSSANNE

Diposit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacéutich)

Carrer de Santa Anna, 80.

LINFA	Ptas.	PULPA	Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00	Placas pera 3 á 4 vacunas.	1'50
Tubo pera 8 á 10 vacunas.	1'50	Placas pera 6 á 8 vacunas.	3'00
Tubo pera 20 á 25 vacunas.	3'00	Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 ó 3 vacunas.	4'00	Frascos pera 50 vacunas.	15'00

LLET PURA DE VACA VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4

OBRA NOVA

Fills Ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar. Se ven en aquesta impremta.

PERA ADOB DE TOTES LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLOBLAS AL CITRAT

Lo més económic, lo més efíca, lo més durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

balx garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACHO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM. VALENCIA

Anuncios parisienses
LA ELECTRA...
Paris 9 Juny 1899.—Per lo Director General de l' Electricitat de Reus, LO DIRECTOR.